

Nr 234

Av fru **Ryding m. fl.**, om höjning av familjebostadsbidragen, m. m.

I diskussionen om de familjepolitiska stödåtgärderna har röster höjts för att familjebostadsbidragen skulle avskaffas och i stället en kraftigare uppräknings göras på andra områden, främst i fråga om de allmänna barnbidragen. Det har även nämnts att vårdnadsbidrag vore en tänkbar stödåtgärd, som till en del skulle kompensera bortfallet av familjebostadsbidragen. Sådana bidrag avsågs för barn upp till en ålder av *tre* år. Bostadsbidragen gäller dock för barn upp till **16** år.

En kraftig uppräknings av de allmänna barnbidragen är aktuell och välgrundad utan att familjebostadsbidragen bortfaller. I vida kretsar råder enighet om att barnbidragen måste täcka en större del av de egentliga barnkostnaderna. Därför ter det sig orealistiskt att en sådan kraftig höjning av de allmänna barnbidragen skulle kunna kompensera ett eventuellt bortfall av bostadsbidragen. De senare är dessutom inkomstprövade medan barnbidragen är *allmänna*. Den kommunistiska riksdagsgruppen betraktar sålunda familjebostadsbidragen som en viktig familjepolitisk stödform för avsevärd tid framöver *vid sidan* av andra stödformer.

Familjebostadsbidragens angivna syfte är att hjälpa barnfamiljer till en rymligare och bättre bostad. Den höjning av inkomstgränserna för erhållandet av bostadsbidrag, som beslutades av 1963 års riksdag, tog hänsyn till penningvärdeförsämringen. Den avsåg att möjliggöra för barnfamiljer att erhålla dessa bidrag, vilka vid reformens införande var avsedda att komma i åtnjutande därav. Bidragens *storlek* har emellertid ej anpassats med hänsyn till penningvärdeförsämringen och de ökade hyrorna. Den uppräknings av bidraget med 150 kronor per barn för beskattningsbar inkomst vid statlig taxering upp till högst 6 000 kronor samt med 50 kronor för inkomst från 6 000 upp till 8 000 kronor som 1964 års riksdag beslutade begränsar sig i verkligheten till enbart de mest utpräglade låglönegrupperna eller inkomsttagare som av särskilda omständigheter blivit placerad i en låg årsinkomstklass. En timförtjänst för industriarbetare av 8 kronor anses i storstadsregionerna inte vara någon hög inkomst. En sådan inkomsttagare får s. k. »helt bidrag» vilket i zon I uppgår till 690 kronor. Beloppets storlek måste ses mot bakgrunden av vad en modern tvårumslägenhet i ett nytt bostadsområde kostar. Man får här räkna med en årshyra inkl. värme på 4 000 å 4 500 kronor. Bidragsbeloppen har uppenbarligen inte följt med *hyresstegringen*.

Enligt vår mening är en uppräknings av bidragens *fasta* del motiverad. Här-

igenom skulle en höjning ges oberoende av barnantalet, vilket föreslogs i motionsparet I: 72 och II: 93 vid 1964 års riksdag. Dessutom borde den höjning med 50 kronor för inkomstläget beskattningsbar inkomst 6 000 upp till högst 8 000 kronor, varom 1964 års riksdag beslöt *utsträckas till att gälla även barnfamiljer berättigade till »helt bidrag»*, dvs. högst 12 000 kronor beskattningsbar inkomst vid statlig taxering. En tvåbarnsfamilj boende i zon I skulle sålunda erhålla inalles 875 kronor mot för närvarande 690 kronor *eller ett med 185 kronor höjt belopp*.

I detta sammanhang måste särskilt de unga barnfamiljernas läge observeras. De är som regel hänvisade till de nya bostadsområdena med de högsta hyreskostnaderna — och häri ligger i och för sig inget klandervärt. De unga barnfamiljerna förtjänar att få lägenheter med god kvalitet och moderna bekvämligheter. Problemet är hur den oftast ende inkomsttagaren i dessa familjer skall kunna klara den i relation till lönen höga hyran. Den föreslagna förbättringen av familjebostadsbidragen, som anges i denna motion, är enligt vår mening en rimlig avvägning. Sammanfattningsvis innebär således förslaget en uppräknig av bidragens fasta del med i avrundade tal 25 procent för samtliga bidragskategorier. För det andra en höjning med 50 kronor per barn inom bidragskategorien »helt bidrag». En i tabellform företagen sammanställning ges här nedan:

Bidragstyp	Bidrag per barn kr.	Zon	Fast bidrag Årsbelopp kr.
Extra förhöjt bidrag	330 (330)	I	830 (660)
Förhöjt bidrag	230 (230)	II	900 (720)
		III	980 (780)
Helt bidrag	230 (180)	I	415 (330)
		II	450 (360)
		III	490 (390)
Reducerat bidrag	90 (90)	I	210 (165)
		II	225 (180)
		III	245 (195)

Familjer och ensamstående med ett barn

Beskattningsbar inkomst högst kronor	Z o n		
	I.	II.	III.
6 000	580 (495)	600 (510)	620 (525)
7 000	480 (395)	450 (410)	520 (425)

(Anm. Summorna inom parentes avser nu gällande belopp.)

Förslaget bygger som synes på ett fortsatt bibehållande tills vidare av zonindelningen. Med hänsyn till boendekostnadernas utjämning bör en översyn av bestämmelserna i detta avseende skyndsamt företas med sikte på att slopa denna indelning. Vi förutsätter att pågående undersökning av levnadskostnaderna på skilda orter i landet kommer att visa på nödvändigheten av en sådan

åtgärd och får tillfälle att senare återkomma till denna fråga. I samband med en sådan översyn anser vi att även en minskning av antalet bidragstyper bör ske i syfte att därmed minska tröskelproblemen och göra bestämmelserna enklare.

Beträffande den s. k. trångboddhetsregeln anser vi starka skäl tala för en snar omarbetning. I kungörelsen om familjebostadsbidrag § 6, punkt b. heter det att lägenhet om två rum och kök skall innehålla en lägenhetsyta av minst 50 kvm. Men tendensen i nutida bostadsbyggande är att lägenheternas bostadsyta ökar. En bostadsyta för en tvårummare av 65 kvm och t. o. m. än större förekommer. I bostadsstyrelsens anvisningar om bestämmelsernas tillämpning heter det att om lägenhet, som är färdigställd efter 1947, har en yta som endast obetydligt understiger 50 kvm skall förmedlingsorganet underställa ärendet länsbostadsnämnden. Undantag från trångboddhetsregeln synes alltså kunna ske i denna riktning, men när det gäller exempelvis tvårumslägenheter av nutida storlek görs uppenbarligen inga undantag i de fall barnens antal överstiger två. Inhämtade upplysningar från skilda platser i landet ger stöd för omdömet. Sålunda har enligt uppgifter från bostadsförmedlingen i Gällivare kommun 28 flerbarnsfamiljer inget bostadsbidrag på grund av att de nödgas bebo en för liten bostad. I sju fall gäller trångboddheten 2-rumslägenheter, i 19 fall 3 rumslägenheter samt i två fall 4-rumslägenheter. Uppgifterna inkluderar *icke* privat förmedlade lägenheter.

Inom storstadsregionerna och tätortsområdena är bostadsbristen så stor att det oftast inte finns större lägenheter att anvisa trångbodda flerbarnsfamiljer med följd att de går miste om bostadsbidraget. Bestämmelserna om att sådan familj är skyldig att flytta till anvisad större lägenhet ger garanti för att den i denna motion begärda utformningen av bestämmelserna icke skulle komma att motverka trångboddhetsregelns *syfte* — att hjälpa barnfamiljer till en rymligare lägenhet.

Med stöd av det anförda föreslås,

att riksdagen beslutar om en höjning fr. o. m. den 1 januari 1966 av familjebostadsbidragens fasta del med i avrundade tal 25 procent, samt att bidragen per barn höjes med 50 kronor då den beskattningsbara inkomsten vid statlig taxering överstiger 8 000 men icke 12 000 kronor;

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om en översyn av bestämmelserna om bl. a. trångboddhetsregeln i enlighet med vad i denna motion anförts; samt

att anslaget till familjebostadsbidragen uppräknas med 35 000 000 kronor eller till 285 000 000 kronor.

Stockholm i januari 1965

Gunvor Ryding

Gustav Lorentzon

Axel Jansson

Henning Nilsson

Erik Karlsson

Helmer Holmberg